

er den ene ubeboet, den anden bortleiet og beboet. Ere begge af samme Værdi, vil § 17 medføre, at naar Expropriation sker idag, og den ene Cier som Følge deraf maa betale alle sine Leiere, som tvinges til at flytte, hvad de maa betale for at skaffe sig Leilighed til April Flyttedag, blive disse Summer afregnebe i Cierens Erstatning, saaledes at han kun faaar, hvad der bliver tilbage, medens den anden Cier faaer Erstatningssummen fuldt ud, uagtet disse Eiendomme have samme Værdi i Handel og Bandel. Det Urigtige kommer frem derved, at man i Lovens seilagtig gaar ud fra, at enhver Brug, som en Eiendom er underkastet, forringer dens Værdi for Cieren; men dette kan man paa ingen Maade sige, og derfor er Reglen i § 17 forkert. Det Exempel, jeg har nævnt, kan forøges med mange flere. Jeg vil saaledes nævne, at en Cier paa den Grund, som exproprieres for ham, har set sin Forpagter opføre interimistiske Bygninger til sit eget Brug. Det er indlysende, at disse interimistiske Bygninger ikke forøge Grundens Værdi for Cieren med en eneste Skilling, og naar man altsaa vil fastsætte som Regel, at Cieren skal afholde det Tab, Forpagteren lider, af den Expropriationssum, han faaar, og selv skal nøies med Resten, bliver Cieren med Nødvendighed skadelidende. Det er en Selvfølge, at det ikke, fordi en saadan Urigtighed findes i Loven, kunde være min Mening at ville forsøge at indføre andre og rigtigere Regler i Stedet — det vilde jo være umuligt ved en Leilighedslov — men derimod forekommer der mig, at der er god Grund til at udstemme en Henviisning, som maa erkjendes for urigtig, og det saa meget mere, som man er filllet imellem to Alternativer. Enten er nemlig min Forudsætning rigtig, at den exproprierende Autoritet uden Veiledning vil komme ud af at at tilkjende de Skadelidende fuldstændig Erstatning, og da behøves der Intet i Stedet for Henviisningen, eller ogsaa vil det være Administrationens Anskuelse, at det kan være nyttigt og ønskeligt, at den exproprierende Autoritet har en Veiledning, og da vil en saadan Veiledning kunne gives ad administrativt Veil; det vil være fuldkommen fyldestgjørende i praktisk Henseende. Jeg skal endelig tilføje — det er en juridisk Bemærkning — at Forkertheden ved Lovens Regler bestaar deri, at det er blevet overset, at den, som exproprierer, griber ind i forskellige Retsphærer. Han griber ikke alene ind i Cierens Retsphære, men ogsaa i alle de Personers Retsforhold, som have thinglige Rettigheder i den paagjældende Eiendom. Alle disse Personer maa desinteressereres, naar der ikke skal afstedkommes Uretfærdighed; men dette er blevet overset, og det er den store Mangel ved Forordningen af 1845. I det man ganske i Strid med de virkelige Forhold har fingeret, at den Exproprierende alene traadte i Forhold til Cieren, er man gjennem denne Fiktion kommen til den Urimelighed at værdsætte to Taxationer

og lade Cieren erstatte det Tab, som den Exproprierende efter Retsfærdighedens Fordringer skulde udrede. Jeg haaber ikke, at den Ændring, jeg har foreslaaet, vil berede Lovens Vanskeligheder; den er for saa vidt af uskylbig Natur, som det, hvis den høitærede Minister imod Forventning skulde ville bestride Rigtigheden af de Grundsætninger, jeg her har udtalt, vil staa i hans Magt gjennem en Veiledning til vedkommende exproprierende Autoriteter at udtale for dem, hvilke Grundsætninger der efter hans Mening bør følges. Den Ændring, jeg har foreslaaet, har altsaa kun den praktiske Virkning, at den stiller Ministeren aldeles frit lige over for dette Forhold, saaledes at han enten kan overlade de exproprierende Autoriteter til deres eget Skjøn og Overbevisning, hvad jeg skulde anse for at være tilstrækkeligt, eller ogsaa kan han, om han vil, yde dem en Veiledning om, hvilke Grundsætninger der efter hans Mening bør være de bestemte. Jeg skal hermed tillade mig at anbefale dette lille Ændringsforslag til Thingets Velwillie.

Bøffen: Jeg skal kun bemærke, at naar mit Navn staaar paa flere af de stillede Ændringsforslag, er det just ikke, fordi jeg ubetinget ønsker at fastholde de vedkommende Forslag, men det har mere sin Grund i, at jeg har villet give ærede Medlemmer Leilighed til at faae filllet disse Ændringsforslag, hvoraf dog, som allerede antydet, nogle ville blive tagne tilbage til Fordel for de af den ærede Indenrigsminister stillede. Jeg skal derfor for mit Vedkommende kun udtale, at mine Ønsker ere opfyldte ved Ministerens tre Forslag under Nr. 2, 5 og 8.

Indenrigsministeren: Efter de Ytringer, der ere faldne, tør jeg forudsætte, at Valget mellem det principale og det subsidiaire Forslag under Nr. 1, overlades til mig. Skjøndt jeg erkjender, at der ikke er stor Forskjel paa dem, vil jeg dog sige, at jeg i Modsetning til, hvad det ærede Medlem, der sidder lige over for mig (Stenstrup), tænkte sig, vil foretrække det principale. Den Grund, som han mente, der vilde være for mig til at foretrække det subsidiaire, er nemlig ikke tilfælde. Det er ganske rigtigt, at der i det af mig under Nr. 2 stillede Ændringsforslag staaer „Eiendomme“, men det ærede Medlem har overset, at der ogsaa er meget væsentlige Forskjelligheder imellem de 2 Tilfælde, som her foreligge. I det første Tilfælde, der omhandles i Paragrafens 1ste Stykke, kan der opstaa Tvivl om, hvor vidt man maa gaa udenfor de Border, som blive besyttede af Diger, og om man, naar en Eiendom bestaar baade af høiere- og lavere liggende Border, maa gaa udenfor de lavtliggende, som have samme Cier og Bruger — om jeg maa sige saa — som de høitliggende.